

**ЈУ НАРОДНА И УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Правилник о заштити од пожара

Бања Лука, мај 2013.

На основу члана 17. Закона о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, бр. 68/07 и 109/12), члана 56. Закона о библиотечкој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, бр. 52/01, 39/03 и 112/08), и члана 33. Статута ЈУ Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, бр. 0101-1271/12, а у складу са одредбама Закона о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12) Управни одбор ЈУ Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске на 18. сједници одржаној дана 13.05.2013. године у с в а ј а

П Р А В И Л Н И К
о заштити од пожара ЈУ Народне и универзитетске библиотеке
Републике Српске

І ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о заштити од пожара (у даљем тексту: Правилник) уређујују се мјере и послови прописани Законом о заштити од пожара (у даљем тексту: Закон), техничким стандардима и правилима техничке праксе, а у вези и са провођењем и унапређењем заштите од пожара људи и имовине ЈУ Народне и универзитетске библиотека Републике Српске (у даљем тексту: ЈУ НУБ РС).

Члан 2.

Заштита од пожара обухвата скуп мјера и радњи нормативне, организационо-техничке, превентивне, образовне и друге природе које се предузимају у циљу отклањања узрока пожара, спречавања настајања и ширења пожара, откривања и гашења пожара, утврђивања узрока пожара и пружања помоћи код отклањања посљедица проузрокованих пожаром.

Члан 3.

Овим Правилником регулише се:

- Организација заштите од пожара,
- Мјере заштите од пожара,
- Уређаји, опрема и средства за дојаву и гашење пожара,
- Организација и дојављивање пожара, дужности и понашање запослених у случају избијања пожара,
- Обука запослених и начин упознавања са опасностима и мјерама заштите од пожара,
- Одговорност и обавезе директора, координатора и запослених при спровођењу мјера заштите од пожара.

Члан 4.

ЈУ НУБ РС је обавезна на начин прописан Законом и овим Правилником, својим алатом, техничким и осталим средствима, а запослени својим радом, учествовати у гашењу пожара и спашавању људи и имовине угрожених пожаром.

Запослени у смислу овог Правилника су директор, секретар, руководиоци јединица, координатори одјељења, сви запослени на неодређено и одређено вријеме, те остали сарадници у својству волонтера.

Заштитом од пожара у ЈУ НУБ РС истовремено се обезбјеђује њено непрекидно и уредно функционисање.

Члан 5.

Одредбе овог Правилника примјењују се за све радне и помоћне просторије и радне просторе ЈУ НУБ РС, као и на све просторе других власника, ако се у њима обавља дјелатност ЈУ НУБ РС.

Одредбе овог Правилника примјењују се за све радне и помоћне просторије и радне просторе ЈУ НУБ РС које је ЈУ НУБ РС дала правним лицима на коришћење по било ком основу, као и на њихове запослене.

Заштита од пожара врши се континуирано у свим просторијама и објектима ЈУ НУБ РС.

Члан 6.

Са садржајем овог Правилника морају се упознати сви запослени, те запослени других правних лица која по било ком основу користе пословне просторије и објекте ЈУ НУБ РС. Непридржавање одредби овог Правилника представља повреду радних обавеза, али и уговорних обавеза по другом основу.

II ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 7.

Организација заштите од пожара у ЈУ НУБ РС представља организовано вршење послова заштите од пожара и стручни надзор на провођењу и унапређењу мјера заштите од пожара утврђених Законом, овим Правилником и другим актима који регулишу ову област.

Члан 8.

За организовање и остваривање заштите од пожара у ЈУ НУБ РС у складу са Законом, другим прописима и општим актима одговоран је директор.

За праћење и правилну примјену Закона и других прописа из области заштите од пожара, те благовремено усклађивање одредби овог Правилника са измјенама Закона стара се секретар Библиотеке.

За континуирано спровођење мјера утврђених овим Правилником и посебним прописима одговоран је референт за провођење противпожарне и техничке заштите.

У служби за опште и правне послове води се и чува евиденција и општи акти који се односе

на заштиту од пожара ЈУ НУБ РС и њених организационих јединица, те врши њихово усклађивање са законском регулативом која третира ову област.

Члан 9.

ЈУ НУБ РС у извршавању обавеза заштите од пожара, такође остварује сарадњу са овлашћеним правним субјектима, установама и другим правним лицима која су стручно оспособљена и регистрована за вршење дјелатности заштите од пожара, а у складу са Законом.

III МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 10.

У ЈУ НУБ РС проводе се техничке, организационе и друге мјере заштите од пожара предвиђене Законом о заштити од пожара, овим Правилником, те Планом заштите од пожара и другим актима.

Члан 11.

Средства заштите од пожара морају бити постављена на лако уочљивим и приступачним мјестима у згради и другим просторијама ЈУ НУБ РС и на њима мора бити уредно исписано упутство за употребу.

Средства за заштиту од пожара (уређаји, алат и опрема за гашење пожара) морају бити стално у приправности и у исправном стању.

Члан 12.

Мјере заштите од пожара у смислу овог Правилника су:

- забрана употребе отворене ватре у објектима и просторима ЈУ НУБ РС у којима би због тога могло доћи до пожара,
- кориштење свих инсталација (електричних, информационо-мрежних, топлотних, водоводно-канализационих) на прописан начин на који су постављени,
- кориштење свих уређаја на начин који је прописан њиховим техничким упутством,
- одржавање и контрола исправности уређаја и инсталација чија неисправност би могла утицати на настанак и ширење пожара,
- забрана остављања папира, тканина, најлона, пластике, гуме и предмета од тих и свих других лако запаљивих материјала на радијаторима, рачунарима и другој електронској опреми, те свим изворима топлоте, струјних или грејних тијела,
- организовање сталног надзора просторија и објеката ЈУ НУБ РС, као и опреме у њима у циљу превенције од пожара и његовог бловременог откривања и гашења.

Члан 13.

У ЈУ НУБ РС, такође се проводе сљедеће мјере заштите од пожара:

- Просторије које користи ЈУ НУБ РС морају бити снабђевене апаратима за почетно гашење пожара, хидрантима, уређајем за детекцију пожара и другом прописаном опремом, а исти се морају одржавати у исправном стању, редовно сервисирати, намјенски користити, те вршити редовни преглед и контрола у складу са Законом,
- Рад са апаратима за заваривање, резање и лемљење може се обављати у просторијама тек пошто се предузму све неопходне мјере заштите од пожара,
- Пушење је дозвољено само на прописно уређеним и обиљеженим мјестима и просторијама за ту намјену,
- Истрошени материјал, папирна, пластична и друга амбалажа, папири из канцеларија као и други отпадни и запаљиви материјали морају се по завршетку радног времена изнијети из канцеларија и других радних и помоћних просторија и одложити на мјесто које је за то предвиђено на начин који неће проузроковати пожар,
- Забрањено је постављање и коришћење расвјетних тијела са жарном нити,
- У радно вријеме врата која су предвиђена за излаз у случају пожара морају бити откључана у вријеме коришћења просторија ЈУ НУБ РС, а накнадним размјештајем простора не смију се ставити ван употребе.

Члан 14.

Сви прилазни путеви морају се стално одржавати слободним и проходним у цијелој површини.

Прилазним путевима сматрају се улази, излази, ходници, стубишта, те врата која служе за улаз и излаз из објекта и пословних просторија и сматрају се путем за евакуацију у случају избијања пожара или неког другог изненадног догађаја.

Прилазни путеви морају увијек бити слободни за пролаз ватрогасних возила, као и пролази, ходници и степеништа за допрему неопходних средстава и опреме за гашење пожара и за несметану евакуацију људи и материјалних добара. Такође, мора се обезбиједити проходност пожарних путева и прилаза електричним разводним ормарима, опреми, средствима и уређајима за дојаву и гашење пожара као и свим инсталацијама битним за заштиту од пожара.

Члан 15.

У просторијама које користи ЈУ НУБ РС и друга правна лица по било ком основу не смију се употребљавати термоелектрични апарати и грејна тијела, без претходно прибављене сагласности референта поротивпожарне и техничке заштите.

Изузетно од одредбе из претходног става додатна грејна тијела могу бити употребљена уз претходно одобрење одговорног лица и то када постојећа топлотна инсталација не обезбјеђује потребну температуру за нормално загријавање.

Сагласност за употребу додатних грејних тијела може бити дата само након што се одговорно лице претходно увјерило да усљед тога неће доћи до оштећења електроинсталације или

других уређаја ЈУ НУБ РС и да не постоји опасност од избијања од пожара.
Није дозвољена употреба решоа и сличних кухала осим у просторији која је за то одређена.

Члан 16.

Референт за провођење противпожарне и техничке заштите води уредну евиденцију о коришћењу просторија и прати да ли се запослени и корисници придржавају прописаних мјера безбједности и заштите од пожара.

По завршетку коришћења просторија из претходног става, рефернт за провођење противпожарне и техничке заштите дужан је прегледати просторије и отклонити евентуалне узроке опасности. У случају да је референт заштите од пожара одсутан, преглед врши присутно лице из Техничке службе ЈУ НУБ РС.

IV УРЕЂАЈИ, ОПРЕМА И СРЕДСТВА ЗА ДОЈАВУ И ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

Члан 17.

ЈУ НУБ РС за своје потребе обезбјеђује, поставља и уграђује одговарајуће уређаје, опрему и средства за дојаву и гашење пожара.

Под уређајима, опремом и средствима у смислу става 1 подразумевају се:

- апарати за гашење пожара,
- спољна и унутрашња хидрантска мрежа,
- системи за откривање и дојаву пожара.

Члан 18.

Апарати за гашење пожара постављају се у свим објектима и употребљавају у складу са техничким прописима.

Врста, количина и распоред апарата за гашење пожара, одређује се у зависности од пожарног оптерећења, присутних опасности од пожара, односно, на основу процјене угрожености од пожара.

Члан 19.

Све организационе јединице ЈУ НУБ РС дужне су да апарате за гашење пожара, као и друге уређаје, средства и опрему за гашење пожара држе увијек у исправном и функционалном стању на лако доступним мјестима и да их намјенски користе.

Члан 20.

Апарати за гашење пожара морају бити смјештени тако да су заштићени од оштећења или превртања, заштићени од ниских и високих температура, механичких, хемијских и др. оштећења, о чему се стара референт противпожарне и техничке заштите, а о оштећењу или нестанку апарата дужан је одмах обавијестити директора.

Члан 21.

У ЈУ НУБ РС врши се редовно испитивање – сервис и контролно испитивање апарата за гашење пожара, као и осталих средстава и опреме, код овлашћених правних лица која испуњавају услове прописане законом, а које се обавља у складу са техничким стандардима или према упутству произвођача.

О извршеним испитивањима и прегледима апарата води се евиденција, која садржи: идентификациони број апарата, име радника који је извршио испитивање – сервис и датум испитивања.

Члан 22.

Под редовним испитивањем – сервисирањем апарата, средстава и опреме, подразумејева се редован преглед исправности, поновно пуњење, вршење радњи прописаних упутством произвођача, ради отклањања неисправности дијелова апарата, сигурносних елемената, пуњења, провјере видљивости ознака и упутства о употреби и довођењу апарата у исправно стање. Под контролним испитивањем подразумејева се предузимање радњи којима се испитује механичка чврстоћа посуда апарата, заптивеност дијелова и исправност вентила сигурности – према ЈУС-у З.ЦЗ.022 тачка 2.2, и стандардима појединих врста апарата за гашење пожара. Контролно испитивање се обавља најмање сваке пете године према важећим стандардима.

Члан 23.

У ЈУ НУБ РС и у свим организационим јединица инсталирана је спољна и унутрашња хидрантска мрежа за гашење пожара, у складу са пројектном документацијом и важећим техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара.

Хидрантска мрежа редовно се испитује – контролише од стране стручних и овлашћених правних лица, који су обавезни да по извршеном редовном испитивању саставе Записник – извјештај и достављају исти ЈУ НУБ РС ради вођења евиденције.

Члан 24.

Сва средства и опрема за гашење пожара и средства за пружање прве помоћи, распоређују се у ЈУ НУБ РС и организационим јединицама и њима се непосредно задужују радници који обављају процес рада у објектима гдје су средства и опрема смјештени или дати на употребу.

Члан 25.

У организационим јединицама гдје је инсталиран систем за дојаву пожара, врши се његово редовно одржавање у складу са техничким прописима и препорукама произвођача, те периодични прегледи од стране стручних и овлашћених правних субјеката.

V ОРГАНИЗАЦИЈА ДОЈАВЉИВАЊА ПОЖАРА, ДУЖНОСТИ И ПОНАШАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

Члан 26.

Сви запослени у ЈУ НУБ РС, а посебно запослени на обезбјеђењу објеката, задужени су за јављање и узбуњивање у случају настанка пожара, а које се врши најближој ватрогасној јединици.

Члан 27.

Сви запослени у ЈУ НУБ РС обавезни су да се одазову позиву и учествују у гашењу пожара, евакуацији имовине и лица угрожених пожаром.

Сваки запослени у ЈУ НУБ РС и радници других правних субјеката који користе просторе ЈУ НУБ РС, у случају појаве пожара, дужни су одмах свим средствима и опремом која стоји на располагању приступити гашењу пожара, уколико је у могућности да се то учини без опасности по свој живот, животе других запослених и лица која се затекну на мјесту избијања пожара.

Члан 28.

У случају избијања пожара у просторијама ЈУ НУБ РС, потребно је искључити електричну енергију на спратним напајањима, помоћу прекидача који се налазе на разводним електричним ормарима доступним свим запосленим.

Сви запослени у ЈУ НУБ РС, као и запослена лица код других корисника просторија ЈУ НУБ РС, када напуштају своје радно мјесто дужни су да у радној просторији затворе прозоре, врата, угасе свијетло, те уређаје који се напајају електричном енергијом.

Члан 29.

Јављање о појави пожара у ЈУ НУБ РС обавља се путем телефона или непосредно, као и путем аутоматских уређаја за дојаву пожара.

Уколико се дојава пожара врши телефоном, потребно је дати сљедеће минималне информације о пожару:

- мјесто пожара (улица, број, евентуално назив краја и најближи путеви за долазак до мјеста пожара),
- шта гори – врста пожара, тип објекта и др.,
- да ли постоји опасност по живот људи,
- обим и величина пожара, на којем дијелу зграде (кров, спрат), и да ли су сусједни објекти у опасности.

Члан 30.

Акцијом гашења пожара и евакуацијом људи и материјално-техничких средстава ЈУ НУБ РС до доласка ватрогасне јединице руководи референт за спровођење противпожарне и

техничке заштите.

Лице које руководи акцијом гашења и спашавања има посебна овлашћења и дужно је:

- организовати допремање свих расположивих средстава и опреме за гашење на мјесто пожара,
- организовати одговарајући распоред запослених и одредити њихово судјеловање у гашењу пожара,
- организовати евакуацију и спашавање људства и материјално-техничких средстава,
- организовати и провести искључење потребних инсталација и уређаја,
- организовати уклањање свих запаљивих материја,
- предузимати мјере и активности у погледу спречавања панике,
- по доласку ватрогасне јединице, руковођење акцијом гашења пожара предаје се руководиоцу ватрогасне јединице, те пружа помоћ у гашењу пожара.

VI ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ И НАЧИН УПОЗНАВАЊА СА ОПАСНОСТИМА И МЈЕРАМА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 31.

Приликом ступања на рад или приликом распоређивања на друге послове, запослени мора бити упознат са опасностима и мјерама за провођење заштите од пожара, употребом средстава и опреме за гашење пожара, поступком у случају пожара, као и са одговорношћу због непридржавања прописаних или наложених мјера заштите од пожара.

Члан 32.

Обука запослених ЈУ НУБ РС врши се теоретски и практично, а према програму обуке одређене Законом и подзаконским актима из области заштите од пожара.

Обуку запослених, и провјеру знања из области заштите од пожара врши правно лице које испуњава прописане услове и има сагласност одговарајућег министарства за обављање обуке.

Члан 33.

Упознавање новопримљених радника и службеника са опасностима и мјерама заштите од пожара, и периодичну провјеру знања запослених обавља референт противпожарне и техничке заштите и о томе води евиденцију.

VII ОДГОВОРНОСТ ДИРЕКТОРА, РУКОВОДИОЦА ОРГАНИЗАЦИОНИХ ЈЕДИНИЦА, КООРДИНАТОРА ОДЈЕЉЕЊА И ЗАПОСЛЕНИХ ПРИ ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА У ПРОВОЂЕЊУ МЈЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 34.

Директор – у дјелокругу заштите од пожара, врши сљедеће:

- утврђује потребе заштите од пожара ЈУ НУБ РС и њених организационих јединица,
- разматра извјештаје и стање заштите од пожара и доноси одговарајуће одлуке за

- отклањање опасности од избијања могућих пожара и предузимању мјера заштите,
- доноси опште акте из дјелокруга заштите од пожара у ЈУ НУБ РС,
  - обезбјеђује кадровски састав потребан за прописно обављање послова заштите од пожара,
  - организује примјену и контролу примјене законских и других прописа, општинских аката које се односе на заштиту од пожара у ЈУ НУБ РС,
  - организује стручне послове и задатке заштите од пожара ЈУ НУБ РС и у њеним организационим јединицама,
  - организује отклањање неправилности у провођењу мјера заштите од пожара уочених од стране надлежних инспекцијских органа.

Члан 35.

Руководиоци организационих јединица и координатори одјељења, одговорни су за провођење прописаних и наложених мјера заштите од пожара које се односе на те организационе јединице:

- за реализовање програма заштите од пожара у својој организационој јединици и провођење прописаних и наложених мјера и отклањање утврђених недостатака у области заштите од пожара у организационој јединици;
- за стање заштите од пожара у организационој јединици у складу са прописаним и наложеним мјерама;
- за присуство и упућивање запослених у организационој јединици на прописане обуке и провјере знања из области заштите од пожара и упознавање запослених са прописаним и наложеним мјерама заштите од пожара, у сарадњи са референтом противпожарне и техничке заштите;
- за омогућавање контролним органима извршавања послова надзора, те покретање поступка ради утврђивања одговорности запослених због непридржавања прописаних наложених мјера из области заштите од пожара;
- за достављање података и информација из области заштите од пожара референту противпожарне и техничке заштите.

Члан 36.

Референт за провођење противпожарне и техничке заштите у својству одговорног лица у смислу овог Правилника обавља сљедеће послове и задатке:

- руководи гашењем пожара,
- организује провођење и примјену мјера заштите од пожара утврђене законом, техничким прописима, упутствима, одлукама и осталим нормативним актима;
- израђује извјештаје о стању заштите од пожара;
- пружа стручну помоћ у организовању, провођењу и унапређењу стања заштите од пожара;
- организује извођење прописане обуке и провјере знања запослених из области заштите од пожара;
- предлаже набавку средстава, опреме и уређаја за гашење пожара и извјештава директора о уоченим недостацима и кваровима на опреми и инсталацијама;

- контролише стање и исправност средстава за заштиту од пожара и њеним организационим јединицама;
- врши контролу и обилазак објеката и брине се о унапређењу општег стања заштите од пожара у њима, тако што у свако доба може ући у сваку просторију у циљу контроле провођења мјера заштите од пожара и то самостално или у пратњи радника који користи просторију;
- указује запосленима на уочене недостатке који би могли да представљају опасност за избијање пожара и предлаже одговарајућа рјешења;
- да брине о исправности и вршењу контроле апарата за почетно гашење пожара у роковима одређеним посебним прописима, и контроле електроинсталација у роковима одређеним посебним прописима;
- да брине о исправности хидрантске мреже у роковима одређеним посебним прописима;
- да упозна запослене са опасностима од пожара као и са мјерама и средствима за гашење пожара и практичном употребом приручних апарата, уређаја, опреме и средстава за гашење од пожара,
- да удаљи из објекта и из просторија кориснике који својим поступцима могу проузроковати опасност за настанак пожара, а ако су у питању запослени да о томе обавијести директора,
- да у случају потребе позове ватрогасце, директора, полицију, Центар за осматрање обавјештавање и да започне гашење и спашавање до доласка ватрогасне јединице, те да пружи потребну помоћ,
- да познаје распоред прекидача за искључење струје и све телефонске бројеве које треба позвати у случају пожара, као и да има доступност кључевима од свих просторија;
- да врши контролу употребе отворене ватре, грејних тијела, као и свих других прописаних забрана, те одузме предмете и ствари који могу изазвати пожар, када се исти користе без дозволе;
- да ставља на располагање учесницима у гашењу пожара сва потребна средства за гашење пожара;
- да врши контролу проходности евакуационих и противпожарних путева, слободних прилаза опреми и средствима за гашење пожара;
- да врши и друге послове и мјера заштите од пожара по налогу директора.

Члан 37.

Запослени обављају сљедеће послове и задатке из области заштите од пожара:

- учествују у гашењу пожара, када је то могуће;
- обезбјеђују примјену мјера заштите од пожара утврђене Законом, техничким прописима, упутствима, одлукама и другим актима које регулишу ову материју;
- обезбјеђују услове за редован преглед и контролу исправности средстава, опреме и уређаја за дојаву и гашење пожара, као и електроинсталација;
- похађају прописану обуку и провјеру знања из области заштите од пожара;
- пружају помоћ при вршењу инспекцијског надзора у области заштите од пожара, и дају потребне податке и обавјештења по захтјеву овлаштеног лица;
- обављају и друге послове и задатке из области заштите од пожара прописане овим Правилником;

– да врше послове и мјере заштите од пожара по налогу директора.

Члан 38.

За повреде радних обавеза из овог Правилника запослени је одговаран сходно одредбама Закона, Правилника о раду и Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности запослених ЈУ НУБ РС.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39.

У погледу питања која нису регулисана одредбама овог Правилника, а која се односе на заштиту од пожара, примјењиваће се Закон и други прописи и друга општа акта ЈУ НУБ РС из дјелокруга заштите од пожара.

Члан 40.

У случају да овим Правилником нису регулисана поједина питања из области заштите од пожара примјењиваће се непосредно одредбе Закона о заштити од пожара и други подзаконски акти и технички прописи.

У случају да у току примјене овог Правилника, дође до измјене законских прописа и општих аката примјењиваће се законске одредбе, односно, прописи донесени на основу Закона до усклађивања одредаба овог Правилника са Законом.

Члан 41.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана доношења.

Број: 0101-1184/13

Бања Лука, 13.05.2013. године

ПРЕДСЈЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Мр Татјана Марић